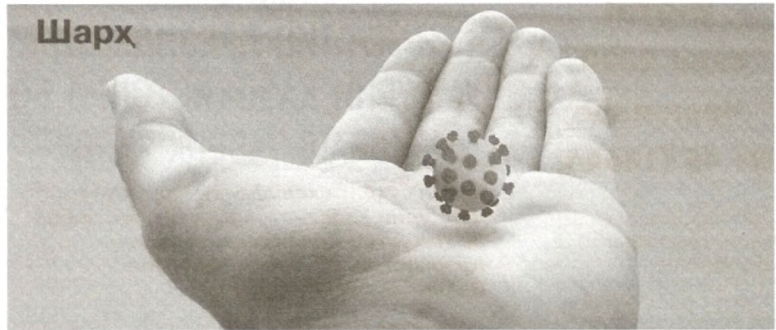

Шарҳ

COVID-19: ҲАМААШ ДИГАР ХЕЛ ШУРӢ ШУД.

ё худ хулосаҳои гайриҷашмдошти олимон

Аз пайдоиши COVID-19 беш аз шаш моҳ гузашт. Дар ин давра, олимон то ҳол дар дарёфти роҳҳои пешгирӣ ё аз байн бурдани пандемия ягон натиҷа ба даст наовардаанд, аммо тадқиқот як лаҳза ҳам қатъ наёфтааст. Ҳол он ки шаш моҳи охир барои таҳлили фарзияҳои гуногун дар бораи пайдоиши бемории вақти кофӣ буд. Олимони тамоми ҷаҳон оид ба ин масъала андешаҳои мухталиф пешниҳод менамоянд.

Вируси хуфта

Масалан, ходими калони илмӣ Маркази тиббӣ эътимодбахши Оксфорд (Centre for Evidence-based Medicine, CEBM) Том Чепферсон ба хулосаи гайриҷашмдошт омад. Ба гуфтаи вай, қабл аз омадани зимистони гузашта дар Ухан коронавируси SARS-CoV-2 дар ҳолати ҳол буд ва дар натиҷаи омезиши омилҳои табиӣ бедор шуд.

Дар асоси маълумоти дар саросари ҷаҳон ҷамъоваришуда, олим бо боварӣ таъкид менамояд, ки вирус дар давлатҳои гуногун дар тӯли як муддат дар ҳолати ҳол қарор дошт. Масалан, 9 моҳ пеш аз дар шаҳри Ухани Чин пайдо шудан COVID-19 дар партови обҳои Барселона зоҳир шуда буд. Моҳи декабри соли гузашта намунаҳои аз Турин ва Милан ба даст овардашуда чунин натиҷахоро доданд.

Дар рӯномаи The Daily Telegraph изҳороти зерини олим оварда мешавад: «Ба фикрам, вирус аз аввал дар ин ҷо буд ва таҳти «дар ин ҷо» ман «дар ҳама ҷо»-ро дар назар дорам. Бо эҳтимоли гуфтан мумкин аст, ки мо бо вируси хуфта рӯ ба рӯ шудаем. Он бо шароити муҳити зист ғайб шудааст».

Вай ба тариқи мисол ҳолати сирояти коронавирусо дар киштии сайёҳатӣ, ки аз Ҷорҷияи Чанубӣ ба Буэнос-Айрес шино мекард, овард.

Олим мепурсад: «Дар рӯзи ҳаштум, вақте ки мусофирон аз баҳри Ҷудделл убури мекарданд, ҳолати аввалин ба қайд гирифта шуд. Оё вирус дар ғизои пухта буд ва ҳангоми обшавии он ғайб шудааст?»

Чепферсон ба сифати воқеаи ба ин шабех пандемияи «испанка»-ро, ки дар аввали асри гузашта паҳн шудааст, меорад. Аз соли 1918 то 1920 аз се як ҳиссаи аҳолии ҷаҳон ба ин намуни грипп мубтало шуд. Тақрибан 100 миллион нафар вафот карданд. Ин рӯйдодро таҳлил намуда, олим диққатро ба он ҷалб менамояд, ки қариб 30 фоизи аҳолии Самоаи Фарбӣ аз «испанка» ғайб шудааст. Ҳамзамон, он замон аҳолии ҷазира бо ҷаҳони беруна робитае надошт.

Ба гуфтаи коршинос, ҳамаи инҳоро танҳо бо он далел метавон тавзеҳ дод, ки ангендаҳои вирус аз ҳеҷ кучо намеоянд ва ба ҳеҷ ҷо намераванд.

«Онҳо ҳамеша дар ин ҷо ҳастанд ва баъзан чизе онҳоро ғайб мекунанд — шояд зичии аҳолии ҷаҳон ё шароити муҳити зист. Ва ин ҳама чизест, ки мо бояд омӯзем», — меғӯяд Чепферсон.

Тибқи гуфтаи олим, вирус на танҳо тавассути зарраҳои ҳаво аз одам ба одам, балки ба воситаи партов низ мегузарад.

Боз як омили дигар

Чанде пеш 240 олим аз 32 кишвар ба Созмони умумиҷаҳонии тандурустӣ (СҶТ) нома фиристода, дар он дархостро дар бораи эътироф кардани имконпазирӣ паҳн шудани коронавирусо тавассути зарраҳои хурдтарин дар ҳаво навиштанд, менависад The New York Times.

То имрӯз СҶТ таъкид менамояд, ки дар ақсари ҳолатҳо вирус аз шахси бемор тавассути қатраҳои зиёди роҳи нафас ҳангоми сулфа, атса ё сукан гуфтан интиқол меёбад.

Ба гуфти олимон, далелҳо исбот мекунанд, ки вирус метавонад тавассути ҳаво дар бинои пӯшида гузарад.

Номаи олимон ба Созмони умумиҷаҳонии тандурустӣ дар ояндаи наздик дар маҷаллаҳои илмӣ нашр хоҳад шуд, гуфта мешавад дар ҳабар.

Ҳамзамон, коршиносони СҶТ далелҳои интиқоли коронавирусо тавассути ҳаво безътимод мешуморанд.

— Дар тӯли ду моҳ мо чандин бор собит намудем, ки интиқоли ҳавову қатрагиро имконпазир мешуморем, аммо бо далелҳои эътимоднок ё ҳатто равшан исбот нашудааст. Дар ин масъала бахшҳои зиёд идома доранд, — гуфт роҳбари техникӣ оид ба назорати сирояти СҶТ Бенедетта Аллегранси.

Муаллифони мақола чунин мекӯсбанд, ки агар интиқоли ҳавову қатрагӣ дар ҳақиқат як омили муҳим дар паҳншавии коронавирусо бошад, пас барои он як қатор чорабиниҳои нави зиддидирусоӣ бояд андешида шавад. Масалан, эҳтимоли, никорҳои махсус лозиманд, ки метавонанд зарраҳои хурдтаринро полоиш кунанд ва барои нест кардани зарраҳои вирусии ҳавоӣ биноҳои пӯшида низоми тозакунии ҳаво ва шӯъдихии ултрабунафша заруранд.

Соҳти генетикии организм бисёр чизхоро ҳал мекунанд

Биобар иттилои профессори Донишгоҳи давлатии миллии тадқиқоти Белгород, мудири лабораторияи генетикаи молекулавии инсон Михаил Чурносоев ба ТАСС, хатари сирояти ғайбани коронавирусо ба бад шудани ҳолат аз сабаби касалиҳо аз соҳти гене-

Сайдмурод РАХИМОВ,
шореҳи ЎзА.

ФИКРИ ДЕПУТАТ

СОҲИБОНИ КАСБУ ҲУНАР, КИ ТАЛАБИ БОЗОРРО БА ҲИСОБ МЕГИРАНД.

АСЛО КАМБАҒАЛ НАМЕШАВАНД

Имрӯҳо дар бозори меҳнат ба пайвандгар, бинокор, андовагар, мутахассиси соҳаи сантехника ва системаи гармӣ, ошпаз барин касбу ҳунарҳо талабот зиёд. Аз ин боис, дар мактабҳои таълими умумӣ ва оила ҷонноксозии корхоро, ки ба касбомӯзии ҷавонон нигаронида шудаанд, рушди сохтори «оила – мактаб – мактаби касбу ҳунар», ҷалбсозии ҷавонон ба ҳунаромӯзӣ, дар мактабҳои касбу ҳунар ба ҷавонон ба дараҷаи воридшавӣ ба бозори меҳнати ҷаҳон дониш додан, баробари бозори дохилӣ дар вазъи омӯзиши бозори меҳнати беруна ба роҳ гузоштани оморасозии онҳо ба мақсад мувофиқ мебошад.

Вақте захираҳои меҳнати сарпуранд ва номутаносибӣ дар бозори меҳнат ба ҷашм мерасад, бисёр ҷавонон берун аз ҷои зисти худ, бо роҳи муҳоҷират ҷои кор меҷуянд. Ин ба бозори меҳнати беруна вобастагии бозори меҳнати дохилиро нишон медиҳад.

Ҳуш, барои пешгирии ин гуна мушкилот дар соҳа чӣ бояд кард?

Барои беҳсозии сохтори муҳоҷирати мутаҷассил, дар доираи қонунгузории давлатӣ ба тарзи масофаӣ номнависсозии ҳуҷҷатҳои муҳоҷир, гирифтани аввалин варианти рухсатнома бахори оғози кор ва пешгирии ҳолати вайроннамоии қонунҳои ин

давлат ворид сохтани дигаргунӣ ва иловаҳо ба қонунӣ Ҷумҳурии Ўзбекистон «Дар бораи агентҳои шуғли хусусӣ» ва қабул кардани қонун «Дар бораи мигратсияи меҳнати» ба мақсад мувофиқ мебошад.

Айни замон, дар ташкили ҷойҳои нави корӣ дар бозори меҳнати дохилӣ арзиш ва самаранокии онҳо аҳамияти калонро молиқ аст. Арзиши ҷойҳои нави корӣ, ки офарида мешаванд, аз рӯи самтҳои асосии таъминоти аҳолии бо кор гуногун буда, арзишноктарин ҷойҳои нави корӣ ба инфрасохтори иҷтимоӣ, аз ҳама арзон бошад, ба хонакорӣ, хусусан, ба ҳиссаи худкорӣ мувофиқ меояд. Ин ҳолат аз самара-

нокии истифодаи шаклҳои ғайрианаънавий дар таъмин бо шуғл далолат медиҳад.

Дар ин бобат қарорҳои роҳбари давлати мо «Дар бораи чораҳои иловагӣ оиди дастгирии соҳибони китъаи наздихавлӣ ва таъмини аҳолии бо шуғл» (18 майи соли 2020) ва «Дар бораи чораҳои соддагардонии аз ҷониби давлат ба тартиб андохтани фаъолияти соҳибкорӣ ва худкорӣ» (8 июни соли 2020) қабул карда шуданд, ки асоснок ва бамавқеъ мебошанд. Таъкид кардан ҷои аст, ки таҳти ташаббуси Президентамон дар шакл, мазмун ва принсипҳои таълими раҳнамунсозӣ ва оморанамоии ҷавонон ба касбу ҳунар дигаргунӣ рӯй дод.

Аз стандартҳои таълими сесола даст кашада, дар асоси барномаҳои таълими умумии дусола ва интеграцияшудаи фанҳои мутахассисӣ оморасозии кадрҳо ба роҳ гузошта шуд.

Ҷавононе, ки имрӯҳо дар мактабҳои касбу ҳунар меҳонанд, ба ҷои корӣ, аз рӯи самтҳои худ бо дониш ва малакаи зарурӣ молиқ бояд бошанд. Бинобар ин принсипи асосии сохтори наъ – дар навбати аввал ҷои корӣ аниқ мегардад, баъд қордиҳан-

да талабҳои малакавии худ, илм ва технологияи омӯзиши ҳамаи касбу ҳунаро тақдир месозад, баъди он мутахассис тайёр карда мешавад.

Мазмуни ин сохтор лаҳзаҳои тақмили ихтисос намунаамон дар коллеҷи техникӣ Архуси давлати Данияро ба хотирам расонд. Дар онҳо низ айнан ҳамаи гуна тартиб. Аз ин мебарояд, мо мувофиқ ба андозаҳои ҷаҳонӣ, дар асоси талаботи бозори меҳнат ба оморасозии кадрҳо гузаштаем. Соҳибони касбу ҳунар, ки талаботи бозорро ба ҳисоб мегиранд, асло камбағал наместаванд.

Воқеан, ҷавонони азиз, дар мамлакатамон ба мактабҳои касбу ҳунар қабул оғоз ёфт. Рӯзҳои 5-20 июли соли ҷорӣ ҳуҷҷатҳои хатмкардагонии синфи 9-ум, ки ба соҳибии касбу ҳунар шудан хоҳиш доранд, бо тарзи он-лайн тавассути платформаи электронии kasb.edu.uz қабул карда мешаванд.

Ояндадон дар дасти худатон! Тавре ки меғӯянд, камбағал шуда таваллуд ёфтани инсон айб нест, балки камбағал шуда зиндагӣ қардан ва аз дунё ночор гузаштан айб аст!

Зафар ХУДОЙБЕРДИЕВ,
депутати Палатаи қонунгузории Олий Мажлис.

ХАБАРҲО

Бинои нави МХД дар Данғара

Бо барои биноҳои нави замонавӣ, ки барои Маркази хидматҳои давлатӣ ҷудо карда мешаванд, симои шаҳри шаҳраҳои ҷумҳури дигаргун мегардад. Маросими қишоқи яқе аз ин гуна иштироот дар маркази ноҳияи Данғараи вилояти Фарғона баргузор гардид.

Дар ин ҷо 140 наъ хидматҳои давлатӣ расонида ва ба мӯҳсон бинобар татбиқи воситаҳои электронӣ хидматҳои намунавӣ тақдир мегардад. Дар ноҳия, ки 174 ҳазор нафар аҳоли дорад, 5 ҳазор субъекти соҳибкорӣ мавҷуд. Ба хидмати давлатӣ зиёд шудани талабот ҳис

мешавад. Ҷунони, нисбат ба ҳамаи даврари порсола 17 ҳазор ақд хидматрасонӣ афзуд. Танҳо тӯли 5 моҳи аввали соли равон 416 нафар соҳибкорони наъ номнавис, фаъолияти 191 нафар аз наъ барқарор карда шуд. Қабулхонаи Сарвазир низ дар ин бино ҷойгир шудааст.

Дар пояи муҷассамии Бехбудӣ

Зимни гирдиҳамоие, ки дар пояи муҷассамии Маҳмудхоча Бехбудӣ воқеа дар Ҳисбони адабӣи пойтахт бо иштироки як гурӯҳ ҷавонон, устодони донишгоҳҳо, намоёндагони илм ва фан, тарғиботгарони маърифат рӯи кор омад, роҳи ҳаёт ва эҷодии ин маърифатпарвари номӣ ёдрас гардид.

Таъкид шуд ин ҳеҷраи намоёни хирад, ки 145-солагии таҷлил мегардад, бо таъсиси маҷаллаи «Ойна» дар пайдоиш ва раванги рӯзноманигории миллии сахми муносиб гузошт, дар маводҳое, ки ҷоп кунанд, муҳимтарин масъалаҳои иҷтимоӣ баррасӣ ёфтаанд, драматургияи миллиро низ ӯ яқе аз асосгуздорон аст.

Таъсис дода шудани стипендия ба номи Маҳмудхоча Бехбудӣ барои донишҷӯи Донишгоҳи журналистика ва коммуникатсияи оммавӣ бошад, ба тарбияи ҷавонон дар рӯи ғояи миллии нигаронида шуда, аз бардавомии умри маънавии ин олим ва публицисти маъруф дарак медиҳад.

Рейди муштарак дар саҳроҳои вилояти Тошканд

Амали ноҳуб будани сӯзонидани ҳас ва хошоки баъди гунҷини галладона дар майдонҳо монда гаштаю баргашта гуфта мешавад.

Баробари вайрон шудани таркиби хок ва паст шудани ҳосилнокии замин атмосфераи вайрон мешавад, ба набототи ҳайвоноти гирду атроф зарар мерасад, тавлиди ҳавфи сӯхтор низ оммаро ба ташвиш мегузорад, вале баъзе соҳибкорон бо мақсади зудтар омода сохтани майдон ба ҳосили оянда коҳҳои дар саҳро мондари оташ мезананд.

М. ШОДИЕВ,
муҳбири «Овози тоҷик».

АЗ ҲАЁТИ КОРХОНАҲОИ САНОАТӢ

ҶӢШУ ХУРӢШИ КОР

Корхонаи «Paxtakor Gold Textile» дар шаҳри Пахтакор воқеа аст ва ба таъсиси он як сол пур шудааст. Тавре ки ба мо ҷонишини шӯъбаи истеҳсолот Ҳасан Худоевров иттилоъ дод, дар корхона 150 нафар меҳнат мекунанд. Ҳар рӯз ба ҳисоби миёна 12-13 тонна калоба истеҳсол карда мешавад ва ба хориҷи кишвар содир мегардад.

Коргарон асосан ҷавононанд. Бо сару либоси корӣ таъмин гардидаанд. Назар ба гуфти масъули бахши кадрҳои корхона Озода Раимкулова, дар ин ҷо корҳо дар ҷор баъд ҷараён доранд. Ҳар як баъд аз сӣ нафар иборат аст. Коргарони ҳар як баъд бо навбат зимини фосилаи ивазшавии бастҳо ду рӯз истироҳат мекунанд.

— Ҳоло агар лойҳаи ташкил намудани истеҳсоли наху ришта ва калоба бо арзиши 23 миллион доллари амрикоӣ (аз ин 9 миллион доллараи

маблағи бонк, 14 миллион доллар сармояи хориҷӣ) ҷараён дорад, барои амали намудани марҳилаи дуюм, яъне лойҳаи истеҳсоли маҳсулоти трикотажӣ бо ҳаҷми 24 миллион евро дар корхонаи «Paxtakor Teks» ва пайёда сохтани лойҳаи рангдиҳии маҳсулот, ба роҳ мондани истеҳсоли маҳсулоти тайёр дар «Paxtakor Gold Textile» кор мебаранд, — меғӯяд ҷонишини мудири шӯъбаи сармоя ва савдои хориҷии ҳокимияти ноҳияи Пахтакор Фарҳод Хайдаров. — Дар он сурат боз барои 500-600 нафар ҷои нави корӣ ба вучуд меояд.

Ба як сукан, кор дар корхона дар авҷ аст.

Анорбой НАЗАРОВ,
хабарнигори «Овози тоҷик»
дар вилояти Ҷиззах.

Дар сурат: Оператори дастгоҳи корхонаи «Paxtakor Gold Textile» Дилноза Тошмуродова.

Суратгир: Раҳимшоҳи ШАРИФЗОДА.

КОРИ НЕКУ НОМИ НЕК

САДОҚАТ БА КАСЪ

Алҳол шифокорон дар роҳи мубориза бар зидди пандемия ба маънои томи суҳан қарамонӣ зоҳир мекунам. Яке аз онҳо духтари шоистваи деҳаи Оҳалики ноҳияи Самарқанд Хурсандой Ҷабборов аст.

Падари бузургвори ӯ раҳмати Шодмон Ҷабборов дар шифохонаи бачагонаи ин деҳаи хушхаво боғбон буд. Вай баъзан духтараш – Хурсандой ва писаронашро бо худ ба табобатхона мебард, то аз табииати но-тақдор ва манзараҳои дилнишини он баҳра баранд.

Шифокорон, алаҳусус ҳамаишаи шафқат Шарофат Самадова, ки хилъати сафед ба ӯ мезебиди табасуми қозибанок ва суҳанҳои ширин дошт, Хурсандойро

вад ва бачагонро табобат мекунад.

Вай пас аз гирифтани номаи камол ҳуҷҷатҳои худро ба Донишқадаи давлатии тиббии Самарқанд супурд. Афсӯс, ки соли аввал барои қабул чанд ҳол нарасиди орзуяш чомаи амал напушид. Аммо руҳафтада нашуд, ба имтиҳонҳои тайёрии бештар дид.

– Духтарам, хубтараш муаллима шав, – дилсӯзона гуфт модараш Фотида Ашрафзода. – Ба донишқадаи тиббӣ дохил шудан осон не...

– Не, оҷа, ман, албатта, мисли Шарофатойӣ табии мешавам, – бо қатъият ҷавоб дод ӯ. – Аз шумо – дуо.

Фотидамоҳла феълӣ атво-

Абдулло Ҳамроев, Ҷамаи Ваҳобова ва дигарон бисёр чизхоро омӯхт. Дар арафаи хатми мактаби оӣ бо ҷавони пешқадами деҳа Абдулло Ҷабборов ақди никоҳ баст.

Воқеан, насаби ҳар ду дилдодагон Ҷабборов буд. Азбаски Абдулло дар шуъбаи корҳои дохилии собиқ ноҳияи Роҳи оҳани шаҳри Самарқанд адои вазифа мекард, аз рӯи қоидаи он замон Хурсандой дар шифохонаи шаҳр фаъолияти меҳнатиро оғоз намуд ва аз соли 1990 корро дар зодгоҳи худ идома дод.

Аҷибаш он буд, ки пас аз се сол сарвари Иттиҳодияи тиббии ноҳия Гулшер Турсунов Хурсандой Ҷабборовро мудири шифохонаи

содалахона пурсид ӯ.

– Ана ин гапӣ дигар, – табассум дар лабони сардор шукуфт, – ҳамроҳ поликлиникаи замонавӣ месозем.

– Фаҳмо!

Хурсандой бегоҳӣ ҳамсарашро аз «муҳдаи охири» оғоз сохт. Абдуллох намуди ҷиддӣ гирифта, норозиёна гуфт:

– Ба ту ҳамаи бинокорӣ намерасид...

Рост гуфтаанд, ки бо «ҳалво гуфтан даҳон ширин намешавад». Хурсандой Ҷабборовро барои тезтар бунёдгардидани бинои поликлиника боз як хунари навро омӯхт – дипломатия! Зеро ба курсинишони вилоятӣ ҷумҳурии масъаларо фаҳмондан осон нашуд. Ростӣ гап, шавҳараш ба ӯ ҳам роҳбалад буди ҳам роҳнада. Ҳар ду чанд маротиба ба Тошқанд рафтанд. Ниҳоят соли 1996 поликлиника тантанавор кушода шуд.

Эҳтимол ҳамаи рӯз Хурсандой охи сабук қашида бошад.

Ҳоло поликлиникаи мазкур ба 15 750 нафар аҳолии хизмат мерасонад.

– Мо аз Хурсандой Ҷабборовро сипосгузор ҳастем, – меғӯяд амини деҳаи Оҳалики Ашӯрбой Шохмақсудов. – Вай ҳамчун посбони саломатӣ азизи ҳар як хонадон аст. Худо накарда, ягон кас таб барорад ё саломатиаи хоҳиш ёбад, ҳама рӯз бошад ҳамаи нисфи шаб, пешӣ Хурсандой мешитобад. Зеро, аввало то «ёрии таъҷилӣ» меояд, вақти зиёд мееравд, дуҳом Хурсандой мардуми деҳаро панҷ панҷа барин меводад.

Воқеан, имрӯзҳо, ки пандемия ба ҳама таҳдид мекунад, таъшишу тараддушу шифокорон афзудааст. Ана барои чӣ дар деҳаи кӯҳсорӣ Оҳалики ба ин масъала диққати махсус дода мешавад. Мо ба ҳамаи муносибат дар поликлиника бо мудири он суҳбат орошем.

– Дар шифохонаи мо қариб 10 нафар табиибон бидуни ҳисоби вақту соат фаъолият мебаранд, – ибтидо дошт Хурсандой Ҷабборов. – Саодат Тилоева, Гулбаҳор Раҳимова, Матлуба Муҳиддинова, Гулҷеҳра Маҷидова ва дигар табиибони соҳибтаҷриба воқеан посбони саломатии аҳолии ҳастанд. Сардори Иттиҳодияи тиббии ноҳия Фурқат Валиев ҳамеша аз кору бори мо хабардор ҳастанд. Бо асбобҳои таъшишӣ ва доруворӣ таъмин кардани поликлиника ба зиммаи маъмурият ва ҳокимияти ноҳия мебошад. Мо барои пешгирии вабои асри 21 ситодҳои карантин таъшиш кардем. Охир, эҳтиёт нيمي ҳаёт аст...

Дар омади гап бояд таъкид кард, ки қарамонӣ навиштаи мо Хурсандой Ҷабборов дар деҳаи Оҳалики аз тарғибгарони тарзи ҳаёти солим аст. Вай дар байни мардум на танҳо

доир ба ҳифзи саломатӣ, инчунин камҳарҷ ва замонавӣ гузаронидани тӯй ва маъракаҳои дигар корҳои тарғиботӣ мебарад. Ҳамаи, ки фурсат ёфт, бо гулпарварӣ ва боғбонӣ машғул мегардад.

– Ин шуглоҳ мерос аз падари бузургворам, – аз нигоҳи мо рамуз гирифта, меғӯяд вай.

Воқеан, Хурсандой Ҷабборовро даҳ нафар набера дорад.

Боре вай аз кор баргашта, мағзи бодомҳои худро саргарми бозӣ дид ва таъшаи болида гашт. Яке аз онҳо ҳамчун «шифокор» «бемор»-ро бо суҳанҳои ширин «табобат» мекард.

Ҷабборовро аз касби интихобкарда, аз роҳи ҳаёт, аз умри сипаринамудааш хурсанд шуд...

Зоҳир ҲАСАНЗОДА, мухбири «Овози Тоҷик».

Вилояти САМАРҚАНД.

меҳрубона ба оғуш қашида, навозиш мекард, шириниҳо меод. Духтарча ба ин зани ҳалиму хоксор, дилёбу дарёдил дил баст. Акнун ҳар гоҳ қиблагӯш ба кор равои шавад, вай исрор мекард, ки ӯро ҳамроҳ гирад. Шояд аз ҳамаи сабаб Хурсандой ҳангоми таҳсил дар мактаби зодгоҳ дар мавзӯи «Касби дӯстдоштаи ман» иншо навишта, ибтидо дошт, ки мисли Шарофат Самадова шифокор меша-

ри духтарашро медонист, бинобар ин дигар чизе нагуфта, бо табассум ӯро ба оғуш қашид ва роҳи сафед талабид. Хурсандой шабу рӯз болои китоб нишаст. Рӯзи санҷиш фаро расид. Модару падар даст ба дуо бардошта, омад табиибданд. Вай аз имтиҳонҳои қабул сарбаландона гузашта, номи донишҷӯро гирифт. Дар донишқада аз устодон – бародарон Аҳмадов, Матлуб Самеъбоев,

деҳа таъин кард.

– Хурсандой Шодмоновна, – ба фаҳмондан пардохт Гулшер Асрорович, – таъшиномаро аз фаъолини деҳа гирифтаам. Сонӣ, ман чӣ хел шифокор будани шуморо хуб медонам. Ана, Раҳима Раҳимова, бо вучуҳи зан будандон, ҳокими ноҳия. Ба шумо боз чӣ хел мисол лозим?! Хубтараш, бо меҳру муҳаббат ба кор қасбед. Кор кунед.

– Ҳӯш, чӣ кор кунам? –

АЗ ҲАЁТИ МАҲАЛЛА

МАШВАРАТ ИДРОКУ ҶУШЁРӢ ДИҶАД

Дар идораи ҷамоати шаҳрвандони маҳаллаи «Дорулам»-и шаҳри Риштон як гуруҳ фаъолон гирдиҳам омада, дар атрофи масъалаҳои марбут ба пандемияи коронавирус ва рафти иҷрои қарорҳои барномарезишуда ибтидои ақда мекарданд.

– Мо бояд талоши бештар ба харҷ диҳем, ки қўчаву хибёноҳи ҷамоатамон обод шавад, зиндагии мардуми он ба эътидол ояд ва онҳо дар ин давраи мушкул азият накашанд. Ба сабури таҳаммул даъват кардани онҳоро низ фаромўш накумед. Аз бидуни зарурат ба қўчаву хибёноҳ ва бозору мағозаҳо баромадани онҳо бояд ҷилавгирӣ кард. Ба ин вазила онҳо метавонанд аз сироят-

шавӣ ба вируси хатарнок худ ва атрофиёро ҳифз кунанд, – гуфт раиси ҷамоат Ҳасанбой Ҳамроев.

Турсунхўча Абдураҳмонов – ҷонишини раиси шуъбаи пуштибонӣ аз маҳалла ва оилаи ноҳияи Риштон, ки маро ҳамроҳӣ мекард, гуфт, ки ҷамоати маҳаллаи «Дорулам» яке аз ҷамоатҳои бехатарии маркази ноҳия ба шумор меравад. Ба гуфтаи ӯ ба ҳаёси мутахассис ба кор таъин шудани Ноҳидохон Ҳамдамова дар пешрафти қорҳои ҷамоати маҳалла ва ба тартиб даромадани маросимҳои мардумӣ хеле мусоидат намуд.

– Ман иқтисодшинос ҳастам. Чаҳор сол мешавад, ки ба ҳаёси мутахассис оид ба қорҳои оила, занон ва масъалаҳои иҷтимоӣ дар пешрафти қорҳои ҷамоати маҳаллаамон ҳисса мегузорам, – меғӯяд Ноҳидохон Ҳамдамова.

Тавре ки ин ҳамсуҳбатӣ мо тазаққур дод, ҳамаи қорҳои дар машварат бо фаъолони маҳалла роҳандозӣ мекунам, зеро беҳуда нагуфтаанд, ки «машварат идруку ҳушёрӣ диҳад, ақлҳоро ақлҳо ёрӣ диҳад». Дар як соли охир теъдоди оилаҳои камбизолати ин ҷамоат ба 50 дарсад қўшӣ ёфт. Барои аъзои се оила аз гармхона ҳисса ҷудо карда доданд ва онҳо ба меҳнати фойданок машғул шудаду аллакай ба бозори ноҳия маҳсулоти истеҳсол кардаашонро бароварда мефу-

рўшанд.

– Шоида Турғунова, Раънохон Полвонова ва Абдуфаттоҳ Мадисоев аз зумраи сардорони оилаҳои мебошанд, ки дар гармхона ба фаъолияти соҳибкорӣ машғуланд. Башорат Эсонова бо фарзандонаш қаҳор сар ғўсфанд парвариш мекунамд ва аз имконияти фароҳамшуда самаранок истифода мебаранд. Ба Майрамхон Ҷўраева шариот муҳайё кардем, ки бо аъзои хонаводааш ба хўнари қўлолгарӣ машғул шавад, – гуфт мутахассиси ҷамоати шаҳрвандон.

Таъкид гардид, ки дар айни ҳол бо мусоидати ҷамоати шаҳрвандони маҳалла Анварҷон Соттиқов ва Ҷўрибай Шокиров низ ба касби барои мардуми Риштон меросӣ – қўлолгарӣ ва сохтани зарфҳои гуногун рўй оварданд ва маҳсулоти онҳо дар вилоят ва берун аз он харидорони зиёди худро пайдо кардаанд.

– Назирахон Қосимова бар асоси ғайрирасмӣ ҷамоатчиғӣ раиси занону духтарони маҳалла интихоб шудааст ва ба мо аз наздик дастӣ ёрӣ дароз мекунам. Вай дар ин рўзҳои карантин ду тўйи арусии маҳаллаамонро бо иштироки 30 нафарӣ хеле хуб баргузор намуд ва намоиш дод, ки сарфа намудани хароҷоти тўй ба нафъи ҳуди мардум мебошад, –

меғӯяд Ноҳидохон Ҳамдамова.

Баъди лаҳзае Ҳасанбой Ҳамроев дубора назди мо пайдо шуд. Вай гуфт, ки метавонем, тармими таъмири ду ҳавлии соҳиби моҳаллаашонро аз наздик бубинем.

– Ин ду ҳавли ба идораи ҷамоатамон наздик аст. Дар он ҷо як гуруҳ сохтмончиён машғул қорҳои тармим мебошанд, – муро ба ҳамаи сарфҳои наздик намуд Ҳасанбой Ҳамроев.

Дарвоқеъ, як гуруҳ сохтмончиён дар ин ҷо деворҳои тарафи кўчаи ҳавлиҳоро аз хишт иҳота мегирифтанд. Ду нафар саҳни яке аз ҳавлиҳоро бо семент ҳамвор мекарданд.

– Ин ҳавли ба Зухриддин Бадалов тааллуқ дорад. Вай аз зумраи оилаҳои камбизоат. Ҳомиён низ қаҳор миллион сўмро барои тармими ҳавли ӯ иҳтисос доданд. Иҷрои ин қорҳои гуруҳи сохтмончиён роғон бар ӯҳда гирифтаанд, – гуфт раиси ҷамоат ва муро дар ҳайрат гузошт.

Ба таъкиди Ҳасанбой Ҳамроев сохтмончиён соҳиби маҳаллаи худашон мебошанд ва иҳтиёран ба ин қор вобаста шудаанд.

Ҳавли Зухриддин Бадалов хурдак ва аз се хона иборат буд. Устоҳо болои боми ин ҳав-

лиро аз сар пўшониди, дохилашро бо сифати баланд андова ва сақфашро гаҷқорӣ карда буданд.

Ҳавлиҳои сокини дигари маҳаллаамон – Аҳадҷон Аҳмадҷонов низ аз ҳамаи тарик тармиму таъмир гардид. Ҳавли ӯ низ қўҳна ва вайронӣ валангдор шуда буд. Ҳоло вай бо аъзои хонаводааш дар ҳавли хушбоду ҳаво зиндагӣ мекунамд ва аз ҳомиён хеле сипосгузор аст.

Ноғуфта намонад, ки дар қаламрави ҷамоати шаҳрвандони маҳаллаи «Дорулам» муассисаи таълими томактабии рақами 14, ташкилоти ба қорҳои мудуфиа қўмаккунандаи «Ватанпарвар» ва идораи бахши ноҳиявии вазиятҳои фавқуллодаи низ ҷойгир мебошанд.

Ҷамоати шаҳрвандон бо ин муассисаҳо ва ташкилоту идораҳо аз наздик ҳамкориро бароҳ мондааст. Дар иду маросимҳои гуногун роҳбарони он ба идораи ҷамоат ҳозир мешаванд ва пешқадамони истеҳсолот ва соҳибқдорони меҳнати маҳалларо бо тўҳфаҳои хотиравӣ сарфароз мекарданд.

Мирасрор АҲРОРОВ, хабарнигори «Овози Тоҷик».

Вилояти ҚАРҶОН.

Тоҷат бишканад, короно!

Эй вируси тоҷ, чун пайдо шудӣ,
Рӯйи гетӣ мучиби гағо шудӣ.
Ту лабу бини мардум бастай,
Бо қудумат ларза бар дунё шудӣ.
Гирди олам гашта, эй бодӣ бурӯт,
Ҳамчу дарди бедаво расво шудӣ.
Чун таби тан дам ба дам шуд бекарор,
Солими аз ҷисми кас яғмо шудӣ.
Мотамӣ гардида даҳр аз наҳси ту,
Оби дандони сағи савдо шудӣ.
Аз тарабғах бурдаӣ айши фарах,
Банди сози Зухраи заҳро шудӣ.
Ҳукми ту бас аст тоҷат бишканад,
Поия ғамхонаи дилҳо шудӣ.

Малик КАБИРОВ

МАШҲАЛОНИ МАОРИФ

УМРИ ИБРАТОМУЌ

Ҳар гоҳ ки ба ин муаллима рӯ ба рӯ оям, ҳисси аҷибӣ вуҷудамро фаро мегирад, меҳоман соатҳои дароз бо ӯ ҳамсуҳбат шавам. Бале, меарзад бо ӯ соатҳо ҳамсуҳбат шавӣ, зеро лафзи ширину шево, илму дониши қавӣ, шуқуфарӯӣ ва табассуми ҷаззобӣ зебоаш қасро ба худ ҷалб месозад.

Ҷодои деҳаи Қизилоӣ ноҳияи Узун аст. Мактаби миёнаро бо баҳри аъло хатм намудааст. Ҳанӯз ҳангоми мактабҳои бо дониши баланду меҳнатқариниаш сазовори ҳурмату эҳтирми умум гашта, борҳо бо ифтихорномаҳои вилоти сарфароз гардониди шудааст.

Соли 1980 барои муаллима соли фаромўшнопарест, зеро ӯ бо ҳоли аз ҳама баланд донишомўзи Донишқадаи давлатии омўзгории Душанбе (ҳозира ДДОТ) гашт ва шомил гардид ба сафи омўзгорон, ки орзуи деринааш буд. Барои ҷавондӯхтари 21-сола ҳам донишомўзи, ҳам аруси хонадон, ҳам модари мушфиқ будан хеле душвор буд, аммо иродаи қавӣ ва ақлу заковати бепоёнӣ ӯ ба ҳамаи душвориҳо то овард ва соҳибхироми намуд.

Ҳамаи гуфтаҳои боло ба яке аз муаллимаҳои пешқадами ноҳия Мусаллам Навриддинова мутааллиқанд. Ин муаллима ро фақат дар ноҳия, балки дар миқёси вилоятӣ ҷумҳурий низ чун муаллимаи пешқадам мешиносанд. Ҷустоди ҳақиқии фанни худ буда, шоғирдони зиёдеро тарбия намудааст. Дарсоҳи қўшоди ғайри-аънави ӯ ҳанӯз соҳиби 90 оммаи гардониди шуда буданд. Борҳо шудааст, ки муаллима дар синф не, балки дар толорҳои дарсоҳи навиношар пешқадами умум гардониди шудааст. Нисбати шоғирдон саҳтгирӣ сарталаб аст. Натичаи ин аст, ки шоғирдонаш борҳо дар озмуҳои фаннии ноҳияӣ, вилоти, ҷумҳуриявӣ ғолиби мутлақ гардидаанд. Таъи 28 соли охир, яъне аз соли 1992 то имрӯз сола нашудааст, ки шоғирдонаш дар вилоти ноҳия сазовори ҷойҳои ифтихорӣ нагашта бошад. Эътибор Толибова, Азиза Чамшедова, Моҳрӯз Ҳисомиддинова, Маҳина Абдураҳимова, Зурафо Файзуллоева барин шоғирдонаш дар озмуни ҷумҳуриявӣ сазовори ҷойи фахрӣ гардидаанд. Аз соли 2011 ин ҷониб озмуни «Санҷиши дониш» гузаронида меша-

вад. Дар ин озмуи ҳам шоғирдони муаллима болодастанд. Рафзот Умедуллоева, Нилуфар Абдуҳомидова, Гулруҳсор Ҳасанова, Муниса Абдуллоева аз зумраи онҳоянд. Аз ин номбурдагон Рафзот Умедуллоева ва Нилуфар Абдуҳомидова дар озмуни ҷумҳуриявӣ ширкат варзида, сазовори ҷойи фахрӣ гаштаанд. Бо ёрии беғаразонаи муаллима ҷамоати мактаб дар озмуҳои гуногуни ноҳиявӣ ба гирифтани ҷойҳои ҷоизанок муваффақ гаштаанд. Солҳои тўлоӣ духтарони соҳибистеъдоду соҳибқиддорро ба озмуни духтарони «Зулфияхонум» омода месозад ва, албатта, онҳо соҳиби ҷой мебаранд. Саида Абдураҳимова, Муборак Гафорова, Мадина Ҳасимова, Саломат Раҷабова, Зулфия Бекмуродова ба ин рўйхат шомиланд.

Борҳо ба зарбаи сарнавишт рубарӯ гаштааст, вале ҳамеша давом медиҳад роҳро. Борҳо шудааст, ки ҳамкасбонаш нисбатан кинаваризӣ намудаанд. Шундида бошад ҳам, ба ношундӣ, ҳақиқида бошад ба ноҳиявӣ меандошт худро, намоҳост қасе аз дасту забонаш озор ёбад. Баъзан хичил мешавад аз қара-виҳои рўзгор, озурда меғардаду меғӯяд: «Балки ба ҷои ман қасе дигар мебуд, борҳо соҳибмуқофот меғардид», вале лаҳзае нагузашта табассуме намуна «ба ҳамаи ҳам шуқ, ки дар эъзози шоғирдон мардум мебошам», меғӯяд ва шеъри Лоқӣ бузургворро меҳонад:

Шуқр гуям зиндагиро бо ҳама ширину талх,
Шуқр гуям зиндагиро бо ҳама неку бадаш.

Шуқр гуям қисматиро бо ҳар он чӣ ҳасту нест,
Шуқр гуям бахтиро бо омаду номадаш.

Соли қониши 2019-2020 барои муаллима соли муваффақиятҳо буд, зеро шоғирдонаш З.Файзуллоева ва Н. Абдуҳомидова дар озмуни фаннии вилоти бо ҳолиҳои баланд сазовори ҷойи фахрӣ гардидаанд. Дар Зурафо Файзуллоева дар озмуни ҷумҳуриявӣ сазовори ҷойи якум гашт, шавқдатномаи донишҷӯро ба даст овард. Шоғирдаш Муниса Абдуллоева дар озмуни «Иншои бехатарии» ду маротиба сазовори ҷойи якум гашт. Дар озмуни фаннии ноҳиявӣ ду шоғирдаш – Фарида Рашидова, Нилуфар Абдуҳомидова соҳиби ҷойи якум гаштаанд.

Лутфулло РАҶАБОВ, муаллими мактаби рақами 13-уми ноҳияи Узун, вилоти Сурхондарё.

АЗ ОФАТ ЭМИН ДОРЕД

Сўхтор офатест ба қас ҳама зарари модди ва ҳам зарари маънавий мерасонад. Аз беэҳтиётӣ бошандаи хонадони 8 кўчаи Ҷиҳудуно ноҳияи Яшнободӣ пойтахт дар истикоматгоҳи ӯ сўхтор ба амал омад. Соҳибхоназан ба мақсади доғ кардани рағван аз печи барқӣ истифода мебарад. Шояд гармии рўз бошад, рағван зуд дуд гирифта, оташ сар мезанад. То боҳабар шудани соҳиби хона оташ аланга гирифта дару девор ва қисми боми хонадонро фаро мегирад.

Ба хидмати диспетчери марказии шуъбаи вазиятҳои фавқуллодаи ноҳияи Яшнобод хабар медиҳанд. Баъди 4 дақиқаи хабар 3 мошини сўхторхушкунӣ ба манзили даъватшуда ҳозир мешаванд.

Бо ҳаракати тезкори ҳодимони бехатарӣ аз сўхтор, аланга паҳш гардида, хонаҳои ҳамшафат аз сўхтор ниғоҳ дошта шуданд.

Имрӯзо дар шароити пандемия ба қоидаҳои карантин ва бехатарӣ аз сўхтор рия қарданро ёдрас менамоем. Ҳаёт ва хонаву ҷойи худро аз ин офатҳо эмин доред!

Дилмурод ЭРҶАШЕВ, инспектори шуъбаи вазиятҳои фавқуллодаи ноҳияи Яшнободӣ пойтахт.

Овози тоҷик

МУАССИСЛАР:

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси
Қонунчилик палатаси Кенгаши,
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси
Сенати Кенгаши ва Ўзбекистон
Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.
Тоҷик тилида нашр этилади.

Сармуҳаррир
Шерпўлод ВАКИЛОВ

Рўзнома ҳафтае ду маротиба:
рузҳои чоршанбе ва шанбе чоп
мешавад.

Рўзнома дар компютерхонаи идора
харфчинӣ ва саҳифабандӣ гардида.

Ҳамаи насри бадеӣ, очерку мақола аз 5 саҳифаи қоғози ду интервалӣ ва шевр аз 50 мисраъ зиёд бошад, идора қабул намекунамд. Рўзнома ба мақбули интиҳоншуда ҷавоб намегардонамд.

Рўзнома 25 июни соли 2008 дар Онҷони матбуот ва абороти Ўзбекистон таъи рақами 0003 ба рўйхат гирифта шудааст.

Индекси нашр – 170. Фаромўши 2 Г-735. Адади нашр 742, ҳамаи 2 ҷузи қоғоз. Усули нашр – офсет, андозаи А-2.

ISSN 2010-7757

1 2 3 4 6

Суратҳисоби мо дар банк:
С/Ҳ 20212000300101767001, МҲО
00417. Филиали Автотранспорти
банкӣ ДСТ-и «ASAKA»
дар шаҳри Тошқанд.

Мухаррири навбатдор:
Г. Кабиров.

Мувофиқи ҷадвал – 21.30
Ба чоп супурда шуд – 20.30

НИШОНИИ МО:

100000 ш.Тошқанд,
кўчаи Матбуотчиар, 32.

Телефонҳо: қабулгоҳ : 233 – 82 – 83;
Котибот 233 – 83 – 35. Ҷаҳс: 233-57-30.
сайт http://ovozitojik.uz/, e-mail:
ovozitojik@mail.ru, ovozitojik@list.ru

Индекси обуна 170.
Матбуоти таъи нашри Ширкати сарҳисии «Шарқ».
Нишони хориҷа: кўчаи Буюк Турон, ҳамаи 41.